T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

TÜRKİYE İŞ KURUMU

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ SEKTÖRÜ RAPORU

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER i
TABLOLAR LİSTESİ ii
GRAFİKLER LİSTESİ iii
GİRİŞ 1
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 2
İşyeri Verileri 2
Mevcut İstihdam Verileri 9
AÇIK İŞLER 14
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 25
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 30
SONUÇ 33

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bölgelere Göre İşyeri Sayıları 3
Tablo 2: Bölgelere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 10
Tablo 3: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 12
Tablo 4: Cinsiyete Göre En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 13
Tablo 5: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 17
Tablo 6: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler 19
Tablo 7: En Fazla Açık İş Olan Meslekler 22
Tablo 8: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek 23
Tablo 9: Yükseköğretim Seviyesinde Talep Edilen Açık İşlerde Mesleklere Göre Cinsiyet Tercihi 24
Tablo 10: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 26
Tablo 11: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 27
Tablo 12: Mesleklere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 29
Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 30
Tablo 14: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 31

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Dağılımı 4
Grafik 2: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 4
Grafik 3: Kısmi Zamanlı Çalışma Yapan İşyerlerinin Oranı 5
Grafik 4: Kadın Çalışanların, Kısmi Zamanlı ve Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerindeki Durumu 6
Grafik 5: İşyerlerinin İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumu 7
Grafik 6: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Hizmetlere Göre Dağılımı 8
Grafik 7: İŞKUR hizmetlerinden Yararlanmayan İşyerlerinin Yararlanmama Sebepleri 9
Grafik 8: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı 11
Grafik 9: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları 15
Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 16
Grafik 11: Açık İşlerde Eğitim Düzeylerine Göre Cinsiyet Dağılımı 18
Grafik 12: Açık İş Sayısına Göre En Fazla Talep Edilen İlk 5 Beceri 19
Grafik 13: Açık İş Sayısına Göre Arama Kanalları 20
Grafik 14: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 21
Grafik 15: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 25
Grafik 16: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 28

GİRİŞ

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasasının ihtiyaçlarını belirlemek oldukça önemlidir. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nda İŞKUR'a verilen görevlere istinaden işgücü piyasasının nabzını tutmak, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak, seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İŞKUR tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2011 yılının ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle sürdürülmektedir.

Bu çalışmaların temel hedefleri, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR'un yanı sıra diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamak ve mesleki eğitim planlamasının ihtiyaca uygun olması için veri sağlamaktır.

2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 11.993'ü 2-9 istihdamlı; 5.535'i 10-19 istihdamlı ve 73.221'i ise 20+ istihdamlı olmak üzere toplam 90.749 işyeri, 3 Nisan-5 Mayıs 2017 tarihleri arasında 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinin 77 ilde tamamı, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir ve Bursa) örneklem yöntemiyle il düzeyi ve Türkiye geneline ilişkin tahmin üretecek şekilde yüz yüze ziyaret edilmiştir. 2-9 ve 10-19 istihdamlı işyerleri, örneklem yöntemiyle sadece Türkiye genelini tahmin edecek şekilde çalışma kapsamına dahil edilmişlerdir.

Çalışma sonuçlarına göre Türkiye geneli il düzeyi raporlarının yanı sıra sektörel raporlar da hazırlanmıştır. Bu çalışmada İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü özelinde ortaya konulmuştur.

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ SEKTÖRÜ RAPORU

İşgücü Piyasası Araştırmalarının temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu kapsamda 2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması 3 Nisan-5 Mayıs 2017 tarihleri arasında 2-9, 10-19 ve 20+ işyerleri ziyaret edilerek gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılmış olan bu araştırmada il düzeyinde sonuç alabilmek için 77 ilde tamsayım, 4 ilde örneklem yöntemiyle saha çalışması gerçekleştirilmiştir. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemi kullanılmıştır. Örneklem yapılan iller İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa'dır.

2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 milyon 111 bin 226 işyerine yönelik veri derlenmiştir. 1 milyon 111 bin 226 işyerinde 10 milyon 242 bin 294 çalışan tespit edilmiştir.

2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları kullanılarak Türkiye geneli ve il raporları dışında sektörel raporlar da oluşturulacaktır. Bu raporda İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü özelinde sonuçlar irdelenecektir. Bu sebeple rapor içerisinde İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründen bahsedilirken "sektör" ibaresi zaman zaman kullanılabilecektir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 18 bin 580 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 256 bin 283 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

İşyeri Verileri bölümünde araştırma kapsamındaki İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin özelliklerine ilişkin veriler ortaya konacaktır. İşyeri sayıları, işyerinin yaşı, kismi süreli çalışmanın yapılıp yapılmadığı, İŞKUR hizmetlerinden

yararlanan işyeri ve yararlandıkları hizmetler ile İŞKUR hizmetlerinden yararlanmamış olan işyerlerinin neden yararlanmadığına ilişkin bilgiler sunulacaktır.

Tablo 1: Bölgelere Göre İşyeri Sayıları

BÖLGELER	İŞYERİ SAYISI
İSTANBUL	5.311
ANKARA	2.129
İZMİR	1.213
ADANA, MERSİN	1.099
ANTALYA, ISPARTA, BURDUR	986
AYDIN, DENİZLİ, MUĞLA	960
BURSA, ESKİŞEHİR, BİLECİK	926
KOCAELİ, SAKARYA, DÜZCE, BOLU, YALOVA	626
TRABZON, ORDU, GİRESUN, RİZE, ARTVİN, GÜMÜŞHANE	573
SAMSUN, TOKAT, ÇORUM, AMASYA	565
KAYSERİ, SİVAS, YOZGAT	491
GAZİANTEP, ADIYAMAN, KİLİS	472
TEKİRDAĞ, EDİRNE, KIRKLARELİ	404
BALIKESİR, ÇANAKKALE	397
KONYA, KARAMAN	371
ŞANLIURFA, DİYARBAKIR	333
MANİSA, AFYON, KÜTAHYA, UŞAK	325
HATAY, KAHRAMANMARAŞ, OSMANİYE	312
MARDİN, BATMAN, ŞIRNAK, SİİRT	250
MALATYA, ELAZIĞ, BİNGÖL, TUNCELİ	186
ZONGULDAK, KARABÜK, BARTIN	181
VAN, MUŞ, BİTLİS, HAKKARİ	181
KASTAMONU, ÇANKIRI, SİNOP	150
ERZURUM, ERZİNCAN, BAYBURT	79
KIRIKKALE, AKSARAY, NİĞDE, NEVŞEHİR, KIRŞEHİR	41
AĞRI, KARS, IĞDIR, ARDAHAN	19
Genel Toplam	18.580

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 2+ istihdamlı 18 bin 580 işyerinin yüzde 28,6'sı İstanbul bölgesinde bulunmaktadır. İşyerlerinin yüzde 11,5'i Ankara bölgesinde, yüzde 6,5'i ise İzmir bölgesinde faaliyet göstermektedir.

Aşağıdaki grafikte sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin çalışan sayısına göre dağılımı incelenmiştir.

Grafik 1: İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Dağılımı

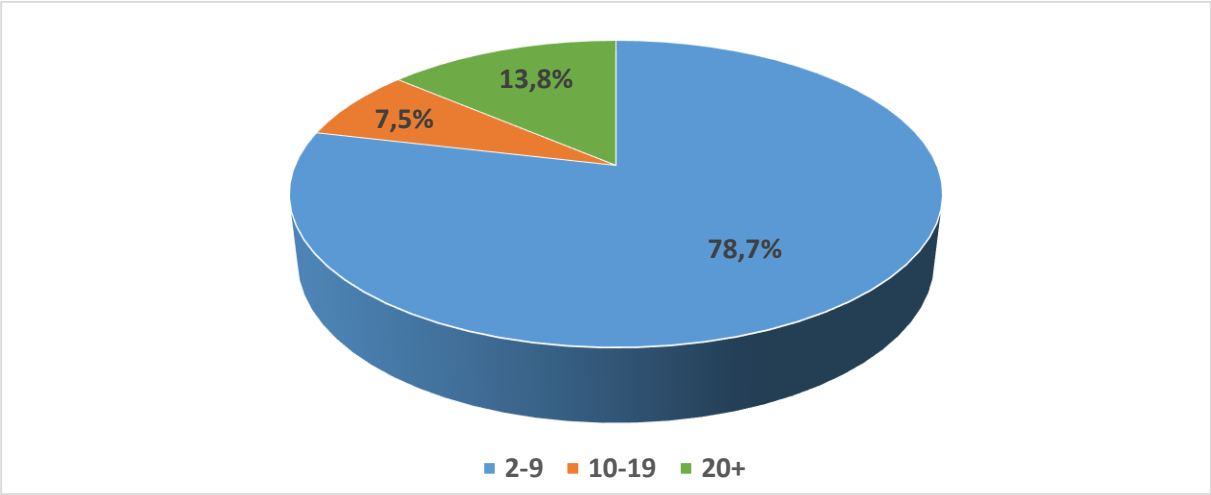

Kaynak: İPA 2017

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 78,7'si 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinin oranı yüzde 7,5 iken, 20 ve daha fazla istihdamlı işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde yüzde 13,8'dir. Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyerlerleri için aynı değerlendirme yapıldığında yine 2-9 arası istihdamlı işyerlerinin Bilgi ve İletişim sektöründe olduğu gibi ağırlıklı olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 81,8'i 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır.

Aşağıdaki grafikte sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yaşlarına göre dağılımı incelenmiştir.

Grafik 2: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

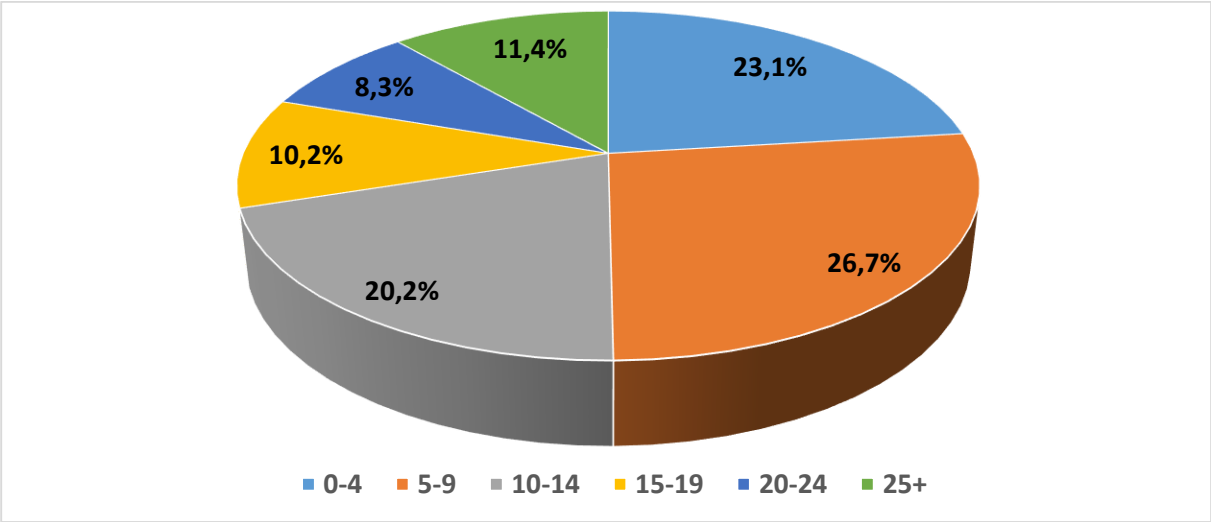

Kaynak: İPA 2017

Sektördeki 2+ istihdamlı işyerlerinin yaklaşık yarısı 10 yaşından küçüktür. 0-4 yaş aralığında bulunan işyerlerinin oranı yüzde 23,1 olup; 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerlerinin oranı ise yüzde 26,7'dir. İşyerlerinin sadece yüzde 11,4'ü 25 yıl ve üzeri bir zamandır faaliyette bulunmaktadır.

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinde kısmi zamanlı çalışmaların yapılıp yapılmadığı da incelenmiştir. Aşağıdaki grafikte evet bölümünü gösteren kısımlar kısmi çalışma yapan işyerlerinin oranını göstermektedir.

Grafik 3: Kısmi Zamanlı Çalışma Yapan İşyerlerinin Oranı

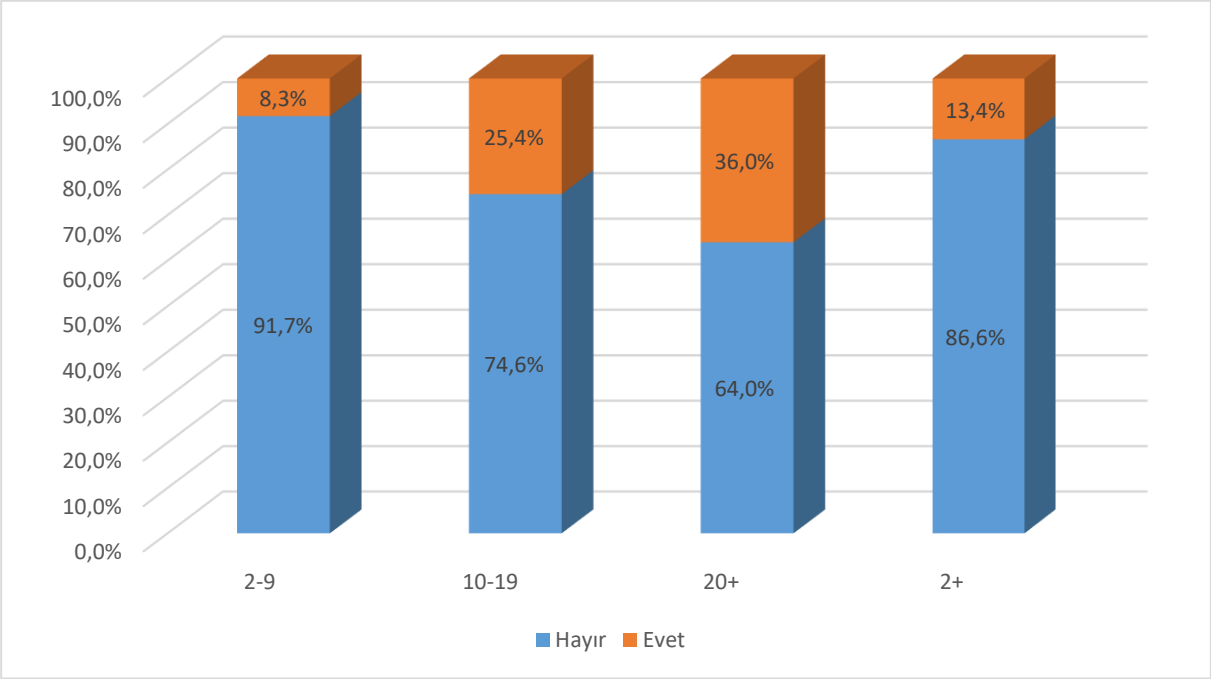

Kaynak: İPA 2017

Sektördeki işyerlerinde kısmi zamanlı çalışma yapılan işyerlerinin oranı yüzde 13,4 olarak tespit edilmiştir. İşyeri büyüklüğü arttıkça kısmi zamanlı çalışma yapan işyerlerinin oranı da artma eğilimindedir. 2-9 istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 8,3 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 25,4 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 36 olarak gerçekleşmiştir.

Kadınların işgücü piyasasına girişinde özellikle kısmi zamanlı çalışmaların olumlu etkisi bulunmaktadır. Gerek işgücü piyasasında yeterli iş tecrübesi bulunmayan kadınların istihdam edilmesinde gerekse de aile yükümlülükleri sebebiyle kısmi zamanlı çalışmalar kadın istihdamının arttırılması açısından büyük öneme sahiptir. Kısmi zamanlı çalışmalar tam süreli çalışmalara geçişte de köprü görevi görmekte ve hatta geçici istihdamdan kalıcı istihdama da

sevk edebilmektedir. Türkiye genelinde kısmi zamanlı çalışmalar yapan işyerlerinde kadın istihdamının oranı diğer işyerlerine göre daha yüksek çıkmaktadır. Ancak bu durum sektörler özeline inildiğinde farklılık gösterebilmektedir.

Grafik 4: Kadın Çalışanların, Kısmi Zamanlı ve Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerindeki Durumu

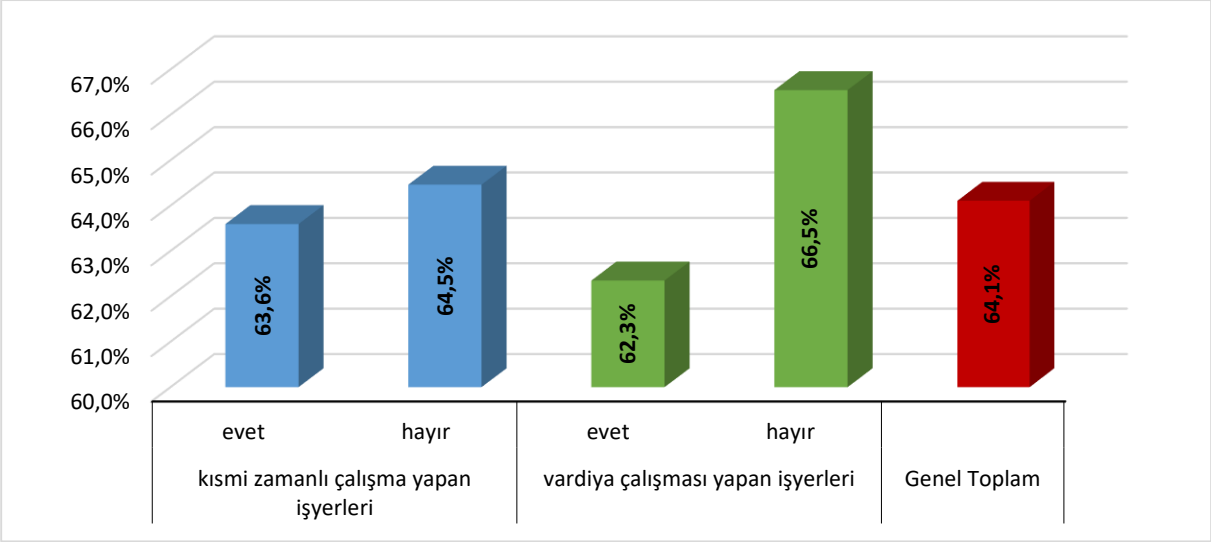

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektöründe yer alan işyerlerinin kısmi zamanlı çalışma yapıyor olması kadın istihdamını etkileyen bir faktör olarak görülmemektedir. Sektörde faaliyet gösteren kısmi zamanlı çalışma yapan işyerlerinde kadın istihdamı toplam istihdamın yüzde 64'ü olarak gerçekleşmişken, bu oran diğer işyerlerinde ve genel olarak tüm işyerlerinde de yine yüzde 64 olarak tespit edilmiştir.

Bununla birlikte araştırma kapsamında bu soruyu işverenlere yöneltildiğinde sadece işyerlerinde kısmi zamanlı çalışmaların yapılıp yapılmadığının sorulduğuna dikkat etmek gerekmektedir. Bu işyerlerinden kısmi zamanlı çalışanların ne kadarının kadın ya da erkek olduğuna ilişkin veri alınmamaktadır.

Sektörde vardiyalı çalışma gerçekleştirmeyen işyerlerinde kadın istihdamının oranının vardiyalı çalışma gerçekleştiren işyerlerine göre daha yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde kadınların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 62,3 iken bu oran vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 66,5 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerinde kadınların toplam istihdam içindeki oranı yüzde 25,3 iken vardiyalı çalışma yapan işyerlerinde yüzde 24,9'dur. Genel itibariyle vardiyalı çalışma

yapmayan işyerlerinde kadınların çalışma oranı nispeten daha yüksek gerçekleşmektedir. Türkiye genelinde bu oranlar birbirine yakın gerçekleşmişse de sektörlere göre birbirlerinden farklı bir şekilde gerçekleşen sektörler bulunmaktadır.

Grafik 5: İşyerlerinin İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumu

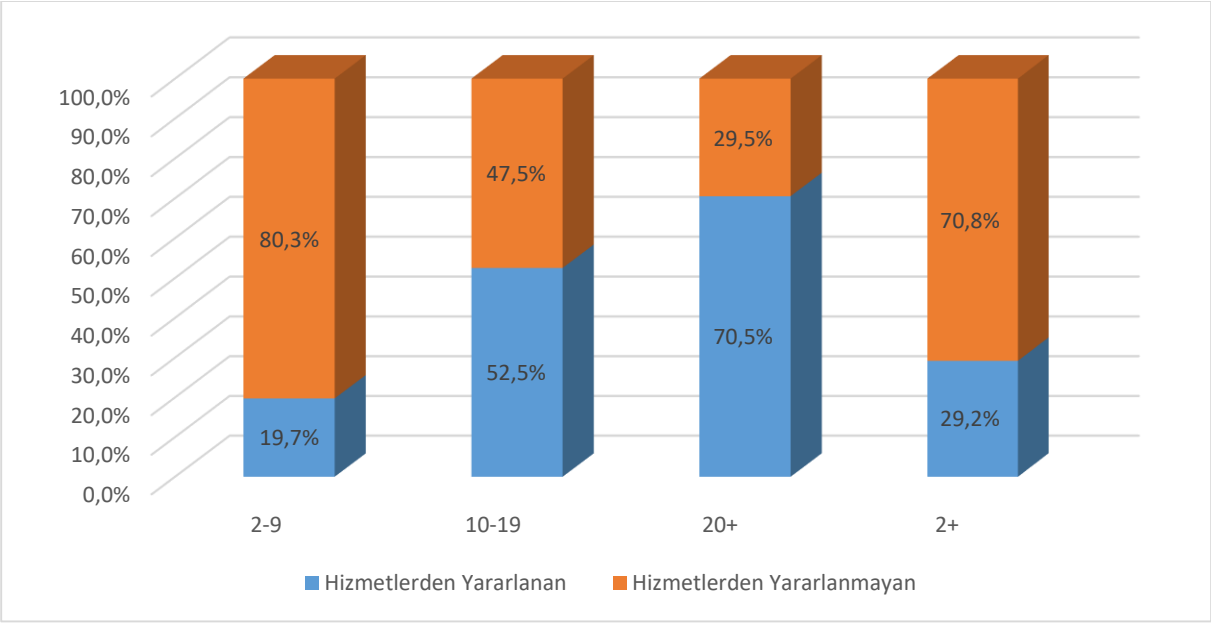

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki grafikte sektördeki işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu incelenmiştir. Grafikte işyerlerinin büyüklüğü arttıkça daha çok işyerinin Kurum hizmetlerinden yararlandığı görülmektedir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 19,7 iken bu oran 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 52,5'e; 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 70,5'e yükselmektedir.

Sektördeki araştırma kapsamında bulunan tüm işyerleri içinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı ise yüzde 29,2'dir. Bir diğer ifadeyle İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren araştırma kapsamındaki her 10 işyerinden 3'ü İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı Türkiye genelinde ise yüzde 24,7 olarak tespit edilmiştir.

Aşağıdaki grafikte ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin hangi hizmetlerden yararlandıkları gösterilmektedir.

Grafik 6: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Hizmetlere Göre Dağılımı

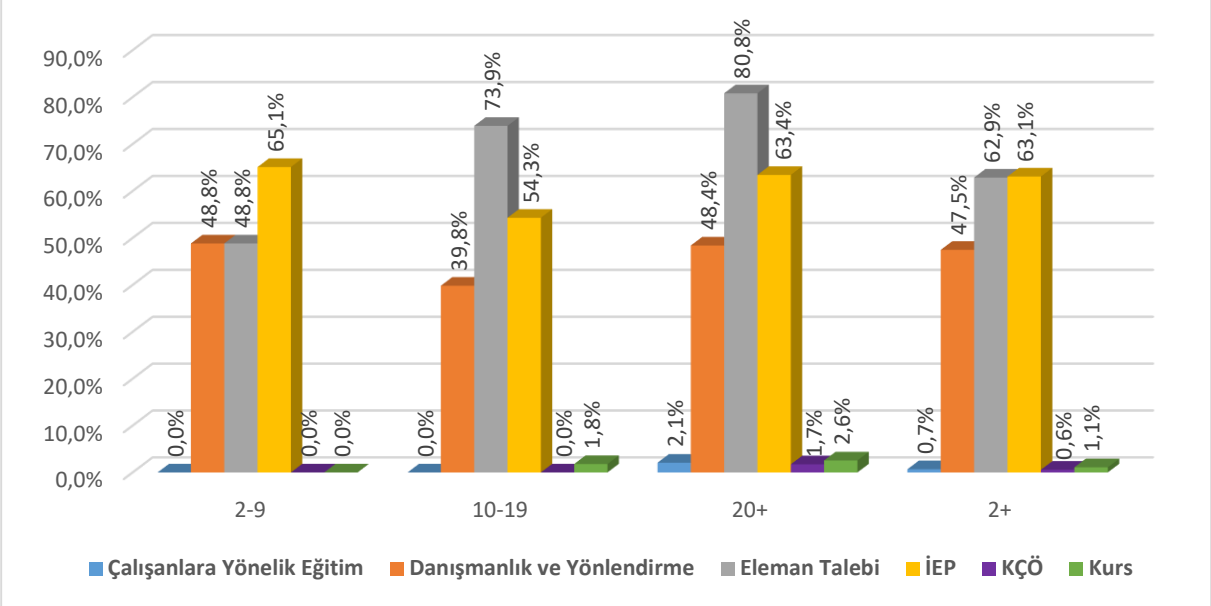

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 29,2'si İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin en fazla İşbaşı eğitim Programları (İEP) ve Eleman Talebi hizmetinden yararlandıkları gözlemlenmektedir. Bu işyerlerinin yüzde 63'ü İşbaşı eğitim Programlarından ve yine aynı oranda işyeri de Eleman Talebi hizmetinden yararlanmışken, yüzde 47,5 oranında da Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlandıkları tespit edilmiştir.

İşyeri büyüklükleri kırılımları da incelendiğinde aynı hizmetlerin ön plana çıktığı görülmektedir. Ancak grafikten ortaya çıkan önemli bir husus ise İŞKUR'un İşbaşı eğitim Programları hizmetinden 2-9 arası istihdamlı işyerleri diğer büyüklüklere nazaran daha fazla oranda yararlanmış olduğudur. Bu da küçük işletmeler açısından maliyetin ne kadar önemli olduğunu ve büyümek için İŞKUR'un sunduğu bu hizmetinin ne kadar büyük bir fırsat olduğunu göstermektedir. Ayrıca İşyerlerinin büyüklüğü arttıkça Eleman Talebi hizmetinden yararlanan işyerlerin oranı artmaktadır.

Grafik 7: İŞKUR hizmetlerinden Yararlanmayan İşyerlerinin Yararlanmama Sebepleri

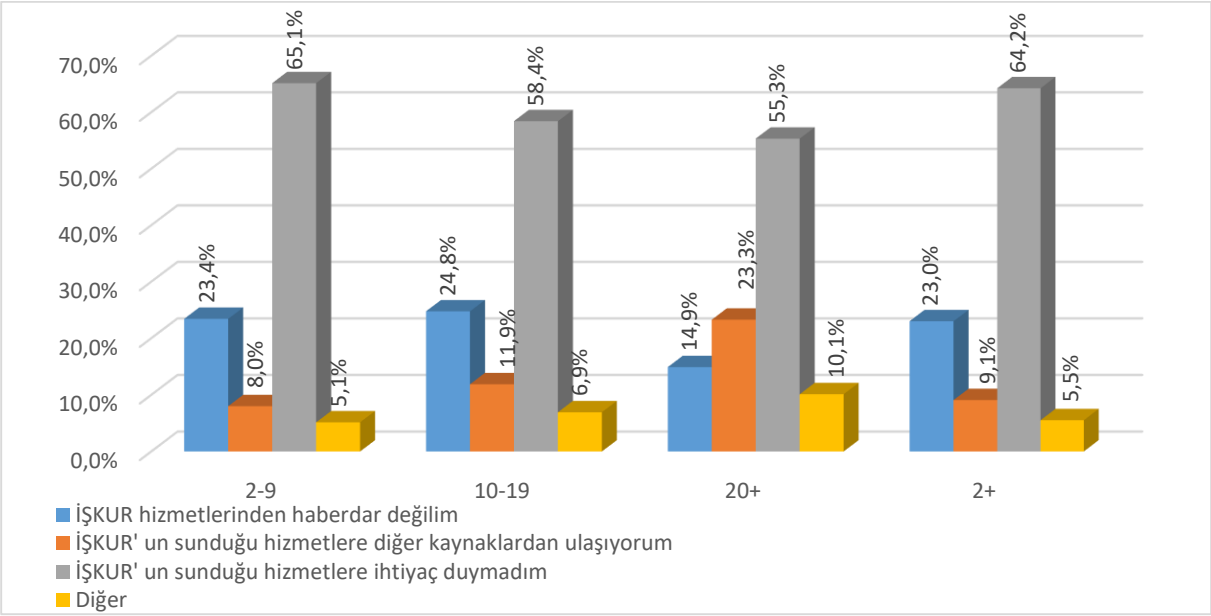

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerine bu durumun nedeni de sorulmuştur. Bu bağlamda İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 64,2'si İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadığını belirtmişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmayan ve bu sebeple hizmetlerden yararlanmadığını belirten işverenler ise toplam hizmetlerden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 23'ünü oluşturmaktadır. İŞKUR haricinde diğer kaynakları kullanması sebebiyle Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin oranı ise yüzde 9,1'dir.

İşyeri büyüklükleri özelinde yararlanmama nedeni irdelendiğinde işyerleri kurumsallaştıkça İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmama nedeni azalmaktadır. 2-9 istihdamlı işyerlerinde bu sebepten ötürü hizmetlerden yararlanmayan işyerlerinin oranı yüzde 65,1 iken; 10-19 istihdamlı işyerlerinde yüzde 58,4; 20+ istihdamlı işyerlerinde ise yüzde 55,3 olarak tespit edilmiştir.

Mevcut İstihdam Verileri

Bu bölümde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü altında faaliyet gösteren araştırma kapsamındaki işyerlerinde istihdam edilenlere ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 2: Bölgelere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

BÖLGELER	Kadın	Erkek	Toplam
İSTANBUL	55.030	27.557	82.586
ANKARA	13.026	7.381	20.407
İZMİR	9.834	5.050	14.885
ADANA, MERSİN	8.720	4.383	13.104
BURSA, ESKİŞEHİR, BİLECİK	8.212	3.355	11.567
KOCAELİ, SAKARYA, DÜZCE, BOLU, YALOVA	6.335	3.575	9.909
GAZİANTEP, ADIYAMAN, KİLİS	5.541	4.059	9.599
AYDIN, DENİZLİ, MUĞLA	6.351	2.916	9.268
HATAY, KAHRAMANMARAŞ, OSMANİYE	5.437	3.481	8.919
ANTALYA, ISPARTA, BURDUR	5.980	2.873	8.853
MANİSA, AFYON, KÜTAHYA, UŞAK	4.718	2.781	7.499
SAMSUN, TOKAT, ÇORUM, AMASYA	4.440	3.027	7.467
TRABZON, ORDU, GİRESUN, RİZE, ARTVİN, GÜMÜŞHANE	4.034	2.983	7.017
KONYA, KARAMAN	4.084	2.159	6.244
KAYSERİ, SİVAS, YOZGAT	3.337	2.167	5.503
TEKİRDAĞ, EDİRNE, KIRKLARELİ	3.886	1.596	5.482
ŞANLIURFA, DİYARBAKIR	2.750	2.622	5.372
VAN, MUŞ, BİTLİS, HAKKARİ	2.488	1.938	4.426
MARDİN, BATMAN, ŞIRNAK, SİİRT	1.857	2.114	3.971
MALATYA, ELAZIĞ, BİNGÖL, TUNCELİ	2.119	1.501	3.619
BALIKESİR, ÇANAKKALE	1.795	1.078	2.872
ZONGULDAK, KARABÜK, BARTIN	1.319	1.230	2.549
KIRIKKALE, AKSARAY, NİĞDE, NEVŞEHİR, KIRŞEHİR	1.226	870	2.096
KASTAMONU, ÇANKIRI, SİNOP	1.041	451	1.493
ERZURUM, ERZİNCAN, BAYBURT	426	541	967
AĞRI, KARS, IĞDIR, ARDAHAN	309	301	610
GENEL TOPLAM	164.295	91.987	256.283

Kaynak: İPA 2017

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 256 bin 283 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 64,1'i kadınlardan, yüzde 35,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır. Kadın çalışanların daha fazla olduğu sektör bu açıdan diğer sektörlerden ayrışmaktadır. Türkiye genelinde kadın çalışan oranı yüzde 25,2 iken İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler sektöründe ise kadın çalışan oranı yüzde 64,1 seviyesindedir.

Sektörde istihdam edilenlerin yüzde 32,2'si İstanbul bölgesinde bulunmaktadır. İstanbul bölgesinde istihdam edilenlerin 3'te 2'si ise kadınlardan oluşmaktadır. Sektördeki toplam kadın çalışanların da yüzde 33,5'i bu bölgede bulunmaktadır. Ankara ve İzmir bölgelerinde istihdam edilenlerin oranı ise sırasıyla yüzde 8 ve yüzde 5,8 seviyesindedir.

Kadınların İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Sektöründeki istihdam durumu incelendiğinde bölgelere göre önemli bir farklılık ortaya çıkmıştır. Genel olarak kadın çalışan sayısı fazla olduğundan bölgelere göre de kadın çalışan sayısı erkeklere nazaran yüksektir. Ancak sadece 2 bölgedeki erkek çalışan sayısı kadın çalışan sayısından daha yüksek gerçekleşmiştir. Bu bölgeler; Mardin, Batman, Şırnak, Siirt bölgesi ve Erzurum, Erzincan, Bayburt bölgeleridir.

Grafik 8: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı

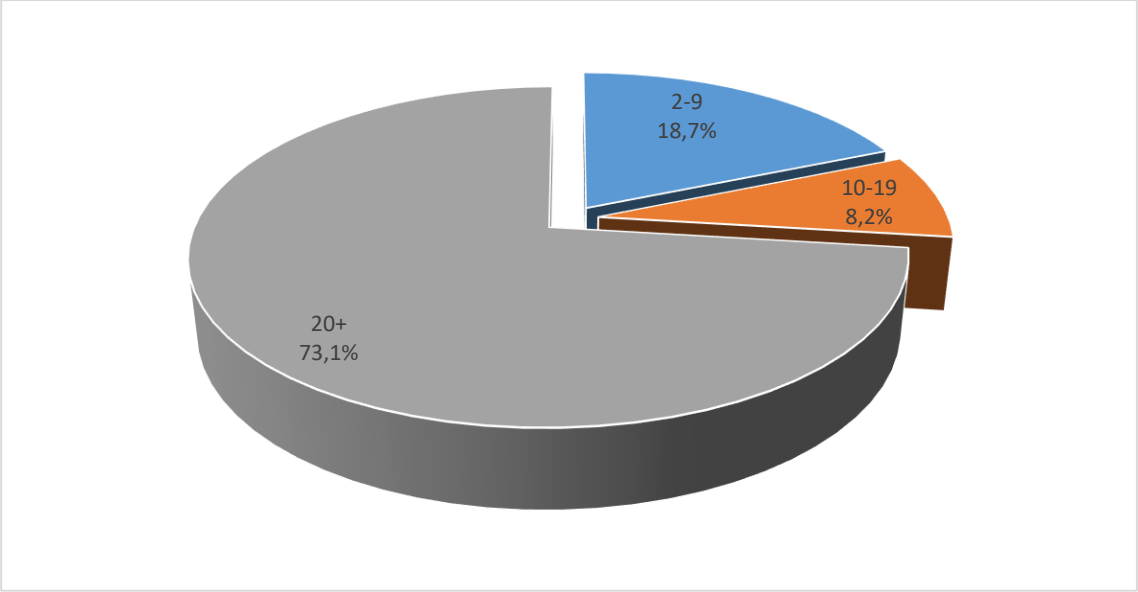

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki çalışanların yüzde 73,1'i 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 18,7'si 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde çalışanlar ise sektörde toplam çalışanların yüzde 8,2'sini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise 20+ istihdamlı işyerlerindeki çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 55,7; 2-9 istihdamlı işyerleri için yüzde 33,2 ve 10-19 istihdamlı işyerleri için ise yüzde 11,1'dir.

Tablo 3: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

MESLEK GRUPLARI	Kadın	Erkek	Toplam
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	70.421	41.925	112.346
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	27.927	14.352	42.279
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	32.877	9.016	41.893
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	15.181	9.121	24.301
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	14.622	6.741	21.364
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	396	6.366	6.762
YÖNETİCİLER	2.639	3.510	6.149
SANATKÂRLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	232	913	1.145
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	44	44
Genel Toplam	164.295	91.987	256.283

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe istihdam edilenlerin meslek gruplarına göre dağılımını gösteren yukarıdaki tabloda en fazla istihdam edilen meslek grubunun Profesyonel Meslek Mensupları olduğu görülmektedir. Bu meslek grubunda istihdam edilenler toplam sayının yüzde 43,8'ini oluşturmaktadır. Daha sonra ise yüzde 16,5 oranı ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 16,3 oranı ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu yer almaktadır. Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde çalışan sayısı, sektörün toplam çalışan sayısı içinde yüzde 9,5'lik bir oranda bulunmaktadır. Bu oran Türkiye genelindeki yüzde 14,8'lik orana göre daha düşük seviyededir. Ayrıca Profesyonel Meslek Mensupları grubunda istihdam edilenler, sektördeki toplam istihdamın yüzde 43,8'ini oluşturarak bu gruptaki Türkiye genelindeki yüzde 12,8'lik oranın üzerinde gerçekleşmiştir. Bu meslek grubunda ağırlıklı olarak lisans ve üstü eğitim düzeylerine mensup kişiler istihdam edildiğinden ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdeki istihdamın, toplam istihdamın içinde nispeten düşük olması sektörde çalışanların eğitim seviyesinin yüksekliğini göstermektedir.

Kadınların yüzde 42,8'i ve erkeklerin yüzde 45,5'i Profesyonel Meslek Mesnduplarında yer almaktadır. Kadınlarda yüzde 20 ile ikinci sırada Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar yer alırken erkeklerde yüzde 15,6 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu bulunmaktadır. Kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından en fazla olduğu meslek grubu oran olarak Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubundadır. Ve bu meslek grubunda kadın çalışan sayısı erkek çalışan sayısından 3,5 kat daha fazladır.

Tablo 4: Cinsiyete Göre En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

MESLEKLER	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran
HEMŞİRE	23.082	14,0%	4.693	5,1%	27.775	10,8%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	9.657	5,9%	4.383	4,8%	14.040	5,5%
SEKRETER	10.341	6,3%	801	0,9%	11.142	4,3%
HASTA DANIŞMANI	7.327	4,5%	1.176	1,3%	8.502	3,3%
SAĞLIK MEMURU	4.799	2,9%	3.642	4,0%	8.441	3,3%
DİĞER UZMAN TIP DOKTORLARI	2.546	1,5%	5.356	5,8%	7.902	3,1%
DİŞ HEKİMİ	3.075	1,9%	3.946	4,3%	7.020	2,7%
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ	6.079	3,7%	159	0,2%	6.238	2,4%
ACİL TIP TEKNİSYENİ	3.564	2,2%	2.074	2,3%	5.638	2,2%
BÜRO MEMURU (GENEL)	3.540	2,2%	2.054	2,2%	5.594	2,2%
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	3.023	1,8%	1.740	1,9%	4.762	1,9%
DİŞ HEKİMİ YARDIMCISI	4.286	2,6%	351	0,4%	4.636	1,8%
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	3.256	2,0%	1.320	1,4%	4.576	1,8%
HASTA KABUL-KAYIT GÖREVLİSİ	3.555	2,2%	727	0,8%	4.282	1,7%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ (HASTANE)	2.326	1,4%	1.578	1,7%	3.904	1,5%
FİZYOTERAPİST	1.921	1,2%	1.644	1,8%	3.566	1,4%
TIBBİ SEKRETER	2.975	1,8%	461	0,5%	3.436	1,3%
EBE	3.380	2,1%	22	0,0%	3.402	1,3%
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	61	0,0%	3.323	3,6%	3.383	1,3%
AŞÇI	2.256	1,4%	514	0,6%	2.769	1,1%
BÜRO MEMURU (İDARİ İŞLER)	1.627	1,0%	1.089	1,2%	2.716	1,1%
HEKİM-PRATİSYEN	566	0,3%	2.107	2,3%	2.672	1,0%
TIBBİ LABORATUVAR TEKNİKERİ	1.620	1,0%	566	0,6%	2.186	0,9%
HASTANE HİZMETLİSİ	1.255	0,8%	899	1,0%	2.155	0,8%
MUHASEBECİ	1.349	0,8%	792	0,9%	2.141	0,8%

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda ise İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki istihdamın mesleklere göre dağılımı incelenerek ilk 25 meslek verilmiştir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde çalışanlar içinde ilk sırada Hemşire mesleği yer almaktadır. Bu meslekte toplam 27 bin 775 çalışan tespit edilmiş olup toplam çalışanların yüzde 10,8'ini oluşturmuştur. Daha sonra ise Temizlik Görevlisi, Sekreter, Hasta Danışmanı ve Sağlık Memuru meslekleri bulunmaktadır.

Erkeklerde en çok çalışılan meslekte ilk sırada Uzman Tıp Doktorları; kadınlarda ise Hemşire mesleği bulunmaktadır. İlk 25 meslek incelendiğinde sektörde erkeklerin kadınlardan daha fazla istihdam edildiği meslekler ise; Hekim-Pratisyen, Diş Hekimi, Uzman Tıp Doktorları, Şoför (yolcu taşıma) olarak tespit edilmiştir.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe işyeri ve mevcut istihdam verilerinden hareketle Türkiye geneli içindeki payı değerlendirildiğinde; sektördeki işyerleri Türkiye genelindeki işyerlerinin yüzde 1,6'sını; mevcut istihdamı ise toplam istihdamın yüzde 2,5'ini oluşturmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir. Bu bağlamda işgücü piyasasının talep tarafına ilişkin önemli bir gösterge olan açık işler, işgücü talebine yönelik olarak planlanan politikalar anlamında başvurulan önemli bir veri alanını teşkil etmektedir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2017 yılı 3 Nisan-5 Mayıs tarihleri arasında ziyaret gerçekleştirildiği zamanda açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. İşyerlerine bu soru kapsamında açık iş bulunan mesleklerin yanında bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranılan beceriler ve açık işlerini hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur.

Araştırma kapsamında İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 18 bin 580 işyerinden 1.392'sinde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, 1.392 işyerinden toplam 3 bin 283 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır.

Aşağıdaki grafikte de görüldüğü üzere sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 7,5'ine tekabül etmektedir. Bu oran Türkiye genelinin 2,8 puan altındadır.

Grafik 9: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları

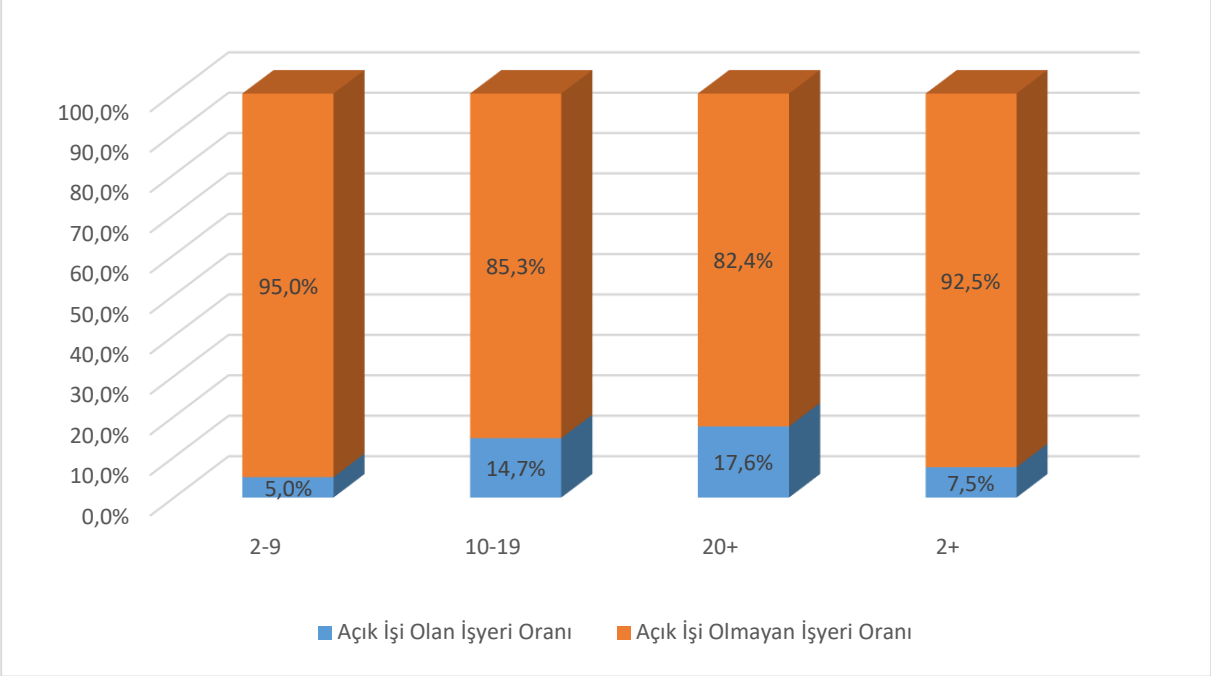

Kaynak: İPA 2017

İşyeri büyüklüklerine göre değerlendirildiğinde ise 2-9 arası istihdamlı işyerlerindeki tüm işyerlerinin yüzde 5'inde açık iş bulunmakta iken; 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 14,7'ye yükselmektedir. 20+ istihdamlı işyerlerinin ise yüzde 17,6'sının açık işi bulunmaktadır.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörünün Türkiye genelindeki açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin 99'unun fiili istihdamda olduğu, yaklaşık 1'inde ise personel açığının bulunduğu tespit edilmiştir. Sektörün açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranından 1,4 puan altında gerçekleşmiştir.

Genel olarak bakıldığında açık iş oranları işyeri büyüklükleri arttıkça azalmaktadır. Sektörün geneli değerlendirilecek olursa; 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde açık iş oranı yüzde 2,8 iken; 10-19 arası istihdamlı işyerleri için yüzde 2,1 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 0,8'dir. Bu durumun asıl sebebi ise işyeri büyüklüğü arttıkça doğal olarak çalışan sayısının artması ve oranın paydasını arttırmasıdır.

Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

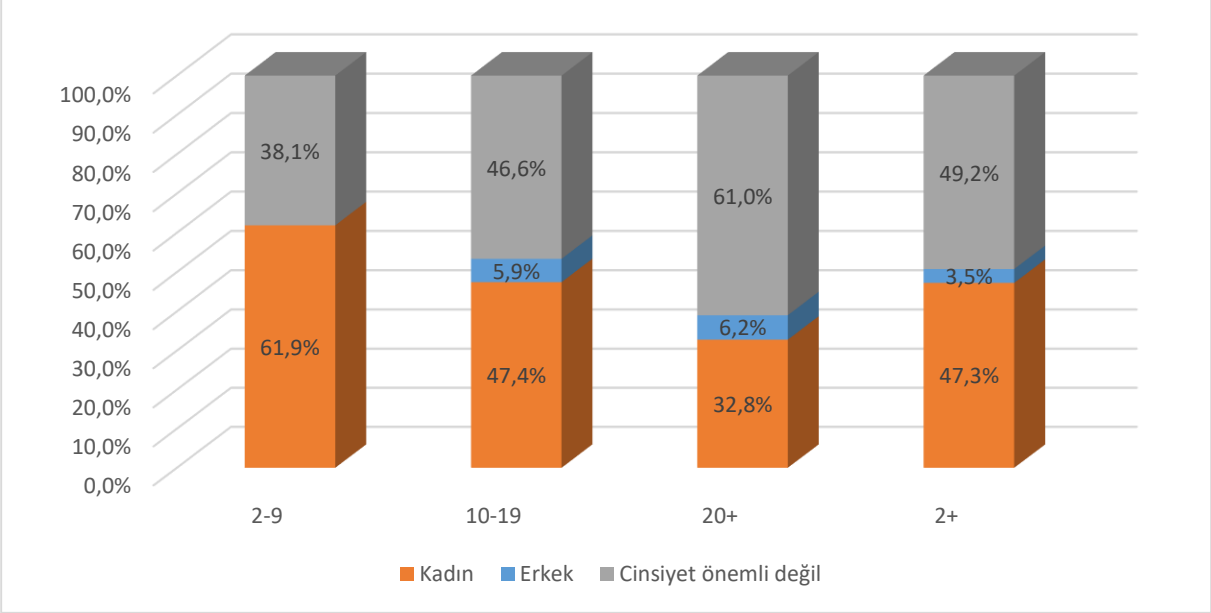

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki grafikte ise işverenlerin açık işlerinde cinsiyet özelinde tercihleri yansıtılmıştır. Sektörde 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan toplam 3 bin 283 kişilik açık işin yüzde 49,2'sinde kadın ya da erkek anlamında özel bir tercihte bulunulmamıştır. İşverenler söz konusu açık işlerinde cinsiyetin önemli olmadığını ifade etmek istemişlerdir. Bunun yanında bu işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 47,3'ünde, bir diğer ifadeyle alınan her 100 açık işten 47'sinde sadece "kadın" işgücü tercihinde bulunulmuştur. Ayrıca sektörde açık işlerinde sadece erkek işgücü tercih etme oranı da kadın işgücü tercihine nazaran oldukça düşüktür. Türkiye geneli ve birçok sektörde bu durum tam tersi olarak gerçekleşmiştir.

Sadece "kadın" işgücü istihdam edilmesi yönünde tercihte bulunulması, özellikle işyeri büyüklüğü farklılaştıkça önemli bir özellik göstermektedir. Küçük işyerlerinde daha fazla oranda açık işlerde kadın tercihi dikkati çekmektedir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde açık işlerin yüzde 61,9'unda kadın işgücü tercihinde bulunulmuşken bu oran 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 47,4'e düşmektedir. 20+ istihdamlı işyerlerinde yüzde 32,8 olarak tespit edilmiştir. Bu eğilimle beraber işyerleri büyüdükçe kadın işgücü tercihi azalırken erkek işgücü tercihinde artış gerçekleşmiştir. Ancak daha çok dikkati çeken, işyerleri büyüdükçe cinsiyetin önemli olmadığı açık iş tercihleri sürekli olarak artmıştır. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 38,1'inde cinsiyetin önemli olmadığı hususu vurgulanmışken bu oran 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 46,6'ya, 20+ istihdamlı işyerlerinde ise yüzde 61'e

yükselmiştir. Bu artış eğiliminin nedeni olarak; özellikle kurumsal firmalarda daha çok eğitim ve beceri düzeyine önem gösterilmesi, işi yapabilecek yetkinliğin ön plana çıkarak cinsiyetin tercih kriteri olarak ortaya çıkmaması gösterilebilir. Ayrıca yüksek eğitim istenen mesleklerde de cinsiyet farklılaşması ortadan kalkmaktadır.

Tablo 5: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Seviyesi	Kadın	Erkek	Cinsiyet önemli değil	Toplam
Lise altı	22,7%	23,7%	5,7%	14,4%
Genel lise	35,0%	33,8%	14,8%	25,0%
Meslek lisesi	13,6%	11,0%	23,2%	18,3%
Meslek yüksekokulu	16,8%	6,6%	28,7%	22,3%
Lisans	10,1%	4,3%	22,2%	15,9%
Lisansüstü	0,1%	2,6%	2,0%	1,1%
Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum	1,7%	17,9%	3,4%	3,1%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda ise işverenlerin cinsiyet kırılımına göre açık işlerinde hangi eğitim düzeyini talep ettikleri gösterilmiştir. Genel anlamda İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 25'inde Genel Lise mezunu talep edilmiştir. Genel Lise mezununu yüzde 22,3 ile Meslek Yüksekokulu mezunu takip ederken Meslek Lisesi yüzde 18,3 ile üçüncü sırada yer almıştır. Bu da toplam yüzde 65,6 ile en çok tercik edilen meslek düzeyinin lise olduğunu göstermektedir. Bu oranları Türkiye geneli ile mukayese edersek; Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 17'sinde genel lise, yüzde 4,1'inde Meslek Yüksekokulu ve yüzde 10,7'sinde ise Meslek Lisesi mezunu talep edilmiştir. Türkiye genelinde en fazla oranda işverenler herhangi bir eğitim düzeyi aramamakta ve bunun oranı yüzde 34,4'tür.

Açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri cinsiyet özelinde değerlendirildiğinde; kadın işgücü tercihlerinde yüzde 35 ile Genel Lise mezuniyeti ilk sırada yer almışken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 33,8 ile yine Genel Lise mezuniyeti öne çıkmıştır. Kadınlarda ve erkeklerde daha sonra Lise altı eğitim durumu önemli bir ağırlık olarak görülmektedir.

Sektörde cinsiyet bazında ayrım yapılmayarak kadın ya da erkek işgücünün önemli olmadığı açık işler için ise yüzde 28,7 oranla Meslek Yüksekokulu talep edilmiştir. Tablodan anlaşılacağı üzere sadece kadın işgücü ya da sadece erkek işgücü talep edilmeyen açık işler için talep edilen

eğitim seviyesi daha yüksektir. Bu sonucun arkasında, yükseköğretim mezunu talep edilen işler için "kadın işi" ya da "erkek işi" ayrımı yapılmadığı ve önemli olan kriterin işi yapabilecek yetkinliğe sahip olunması gerektiği hususu bulunmaktadır.

Grafik 11: Açık İşlerde Eğitim Düzeylerine Göre Cinsiyet Dağılımı

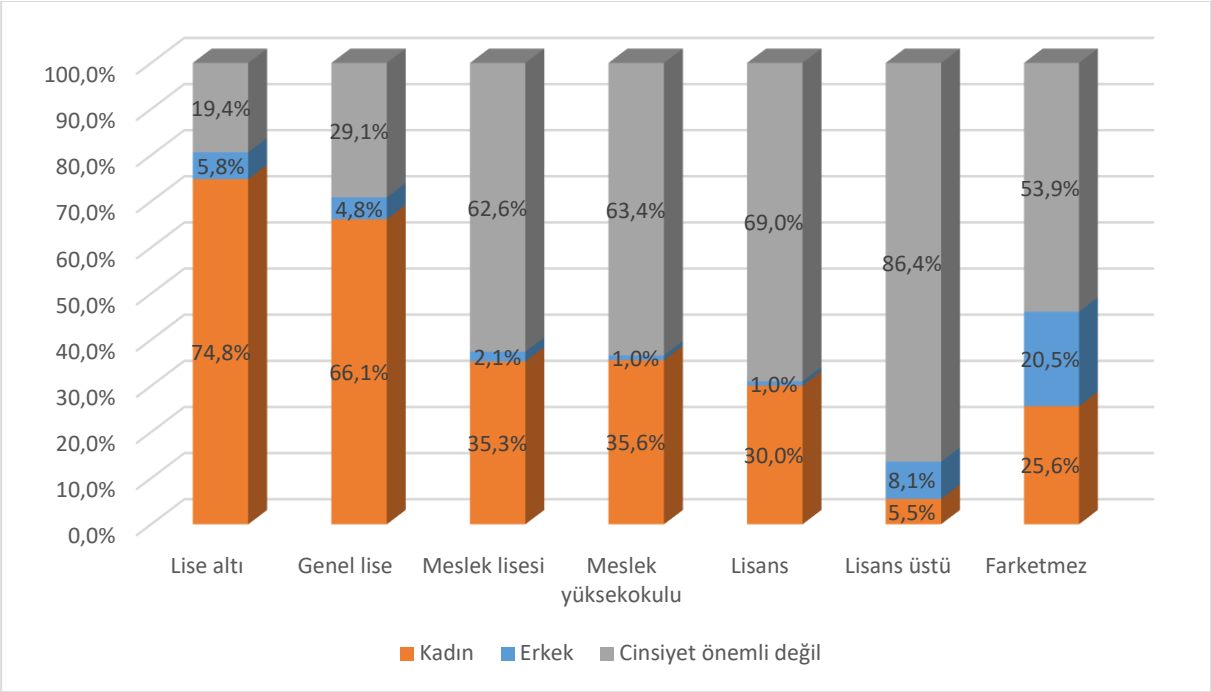

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki grafikte eğitim düzeylerine göre talep edilen cinsiyet ayrımı ve eğitim düzeyi arttıkça açık işler için cinsiyetin önemli olmadığı daha açık bir şekilde görülmektedir. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeki 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde genel olarak eğitim düzeyleri arttıkça cinsiyetin önemli olmadığı hususu da belirginleşmektedir. Zira açık işler için en az lise altı mezuniyeti aranan kadrolarda cinsiyetin önemli olmadığı yüzde 19,4 oranı ile görülmektedir. Bu oran genel lise de yüzde 29,1 iken meslek lisesinde yüzde 62,6 ve meslek yüksekokulunda yüzde 63,4'e yükselmiştir. Daha sonraki eğitim seviyelerinde ise bu oran yine artmaya devam etmiş ve lisans mezuniyeti için yüzde 69, lisansüstü mezuniyeti için ise yüzde 86,4 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 12: Açık İş Sayısına Göre En Fazla Talep Edilen İlk 5 Beceri

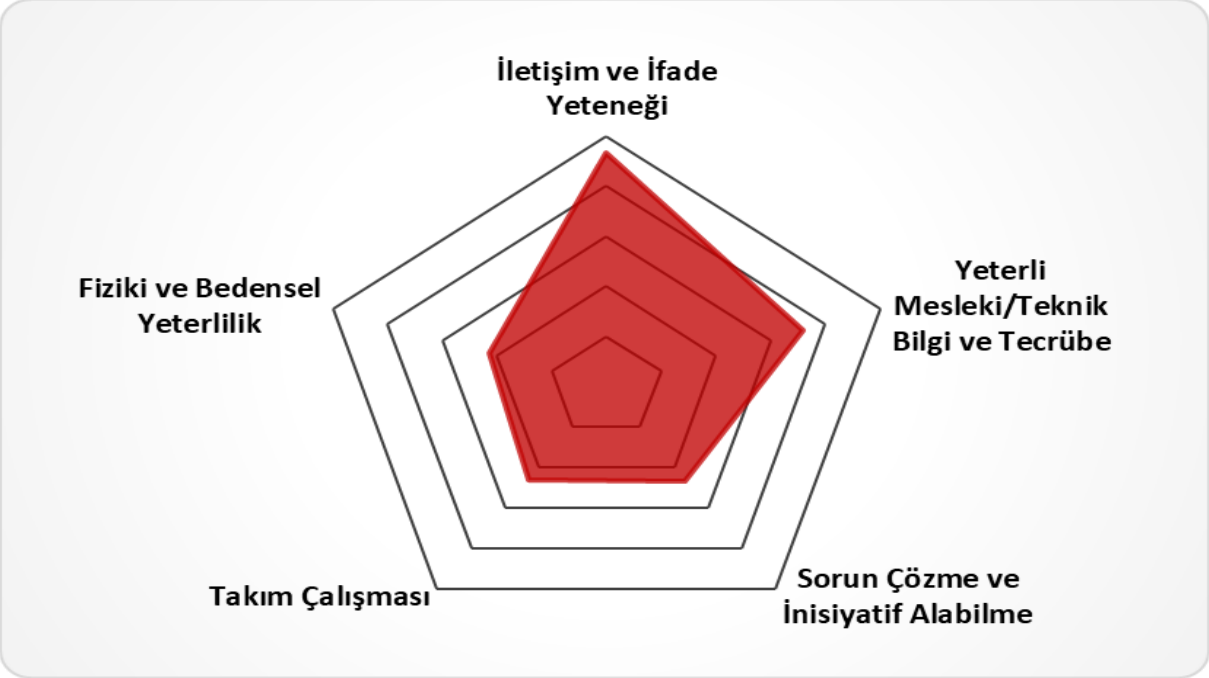

Kaynak: İPA 2017

İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe tespit edilen 3 bin 283 açık iş için en fazla talep edilen beceri "İletişim ve İfade Yeteneği" dir. Açık işlerin yüzde 71'i için işverenler İletişim ve İfade Yeteneği talebinde bulunmuştur. İkinci sırada yüzde 55 ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, üçüncü sırada ise yüzde 36 ile Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme yer almaktadır.

Tablo 6: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler

Beceriler	2-9	10-19	20+	2+
İletişim ve İfade Yeteneği	1	2	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	1	1	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	3	3	3
Bilgisayar kullanımı	2	4	6	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	5	5	5
Takım Çalışması	6	6	4	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	8	7	7	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	7	8	9	8
Yabancı Dil	-	-	8	9
Proje Tabanlı Çalışma	-	8	10	10

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği, ikinci sırada Yeterli

Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve üçüncü sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik bulunmaktadır.

İşyeri büyüklüklerine göre becerilerin sıralamasına bakıldığında ise ilk 3 sıradaki becerilerin yerleri değişse de aynı becerilerin ilk 3 sırada yerini aldığı görülmektedir. Tek farklılık ise, 2-9 istihdamlı işyerlerinden alınan açık işler için talep edilen becerilerde ikinci sırada bilgisayar kullanımının bulunmasıdır.

Açık iş bilgisi tespit edilirken yetiştirilecek işgücünün niteliğinin belirlenmesi başka bir ifade ile etkin eşleştirme yapabilmek için doğru aktif işgücü politikalarının uygulanabilmesi için talep edilen açık işlerden istenilen becerilerin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda doğru politika üretebilmek adına hangi becerilerin birlikte arandığının tespitine yönelik ***Birliktelik Analizi yapılmıştır***. Toplam açık işler içerisinde en fazla bir arada talep edilen üç beceri, Bilgisayar kullanımı, İletişim ve İfade Yeteneği ile Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilmedir.

Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme becerisi talep edilen açık işlerin yüzde 79'unda aynı zamanda İletişim ve İfade Yeteneği de talep edilmiştir. Yine Bilgisayar kullanımı talep edilen her 100 açık işin 82'sinde İletişim ve İfade Yeteneği de talep edilmiştir. Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ile Takım Çalışması becerilerinin birlikte talep edildiği açık işlerin ise yüzde 76'sında İletişim ve İfade Yeteneği de işverenler tarafından talep edilmiştir.

Grafik 13: Açık İş Sayısına Göre Arama Kanalları

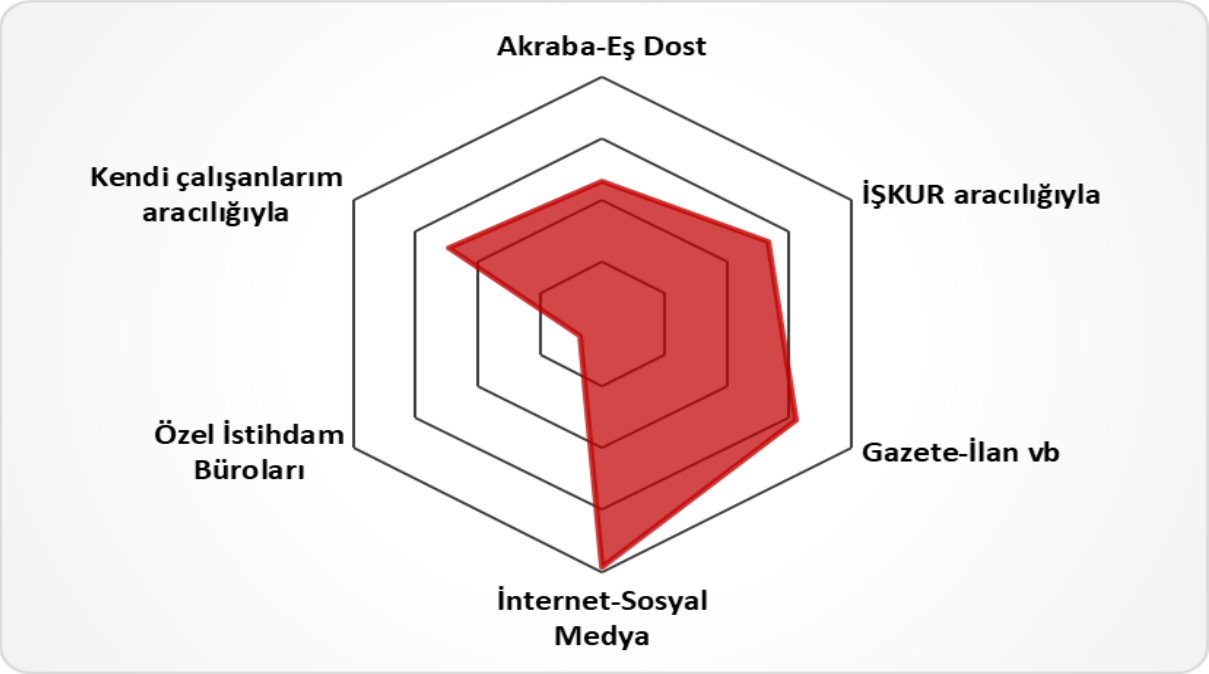

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründen alınan açık işlerde yüzde 59,7'sinin işverenlerin İnternet-Sosyal Medya vasıtasını kullandıkları görülmektedir. Yine bu arama kanalına yakın olarak yüzde 47,5 oranıyla Gazete-İlan vb. kullanılmıştır. Üçüncü sırada yüzde 40,6 ile İŞKUR bulunmaktadır.

Açık işler için en fazla bir arada kullanılan üç arama kanalı, **Gazete-İlan vb, İnternet-Sosyal Medya ve Kendi çalışanlarım aracılığıyla** şeklindedir. Sektörde; Gazete-İlan vb. aracılığıyla aranan açık işlerin yüzde 76'sı aynı zamanda İnternet-Sosyal Medya aracılığıyla da aranmaktadır. Gazete-İlan vb. ve Kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanallarının birlikte kullanıldığı her 100 açık işin 83'ünde İnternet-Sosyal Medya arama kanalı da kullanılmıştır.

Grafik 14: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

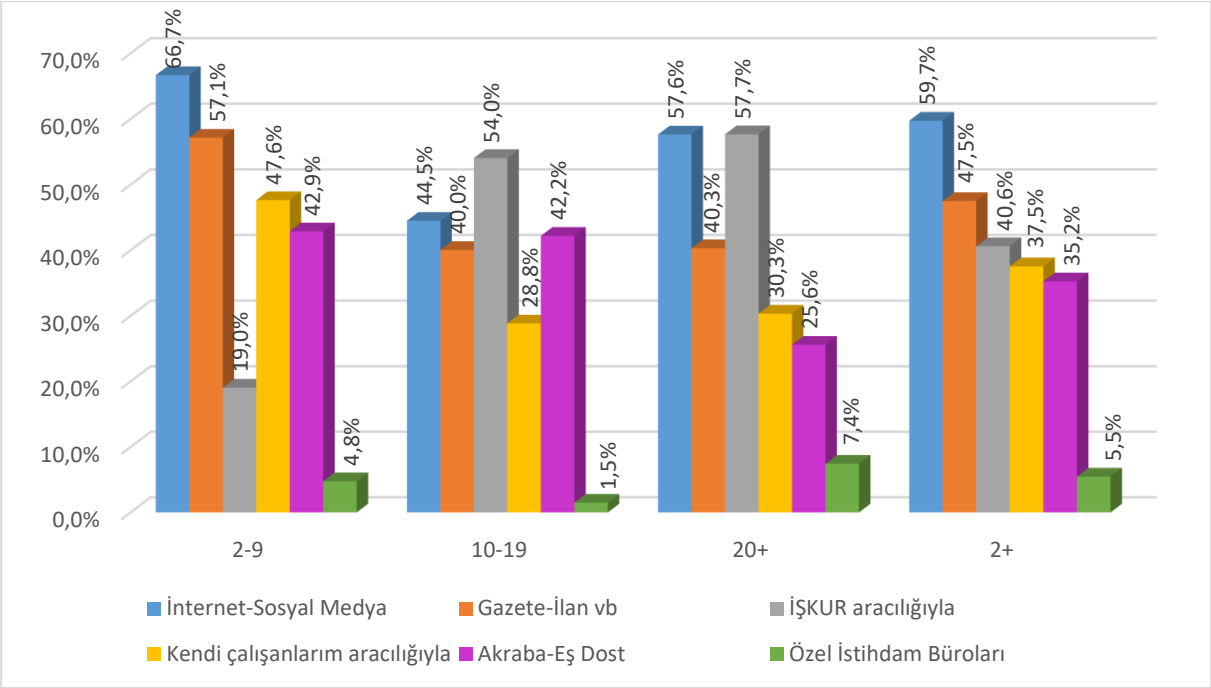

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin açık işleri için kullandıkları arama kanalları işyeri büyüklüklerine göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Akraba-eş dost kanalı 2-9 ve 10-19 istihdamlı işyerlerinden alınan açık işler için önemli bir ağırlık teşkil etse de 20+ istihdamlı büyük firmalar için çok büyük bir önemi bulunmamaktadır. İŞKUR vasıtası ile alımın işyeri büyüklüğü arttıkça kullanılma oranı da artmaktadır.

Tablo 7: En Fazla Açık İş Olan Meslekler

MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI
HEMŞİRE	372
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	358
DİŞ HEKİMİ YARDIMCISI	218
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	211
RADYOLOJİ TEKNİSYENİ (RADYASYON ONKOLOJİSİ)	201
HASTA KABUL-KAYIT GÖREVLİSİ	164
DİŞ HEKİMİ	163
SEKRETER	106
TIBBİ SEKRETER	91
TIBBİ LABORATUVAR TEKNİKERİ	91
HASTA DANIŞMANI	76
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	74
TELEFON SANTRAL OPERATÖRÜ	74
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ	71
GÜZELLİK HİZMETLERİ ELEMANI/ESTETİSYEN	68
DİŞ HEKİMİ SEKRETERİ	67
STAJYER (ÖĞRENCİ)	67
EBE	52
HASTA KABUL GÖREVLİSİ	45
DİĞER UZMAN TIP DOKTORLARI	38
HEKİM-PRATİSYEN	32
HALKLA İLİŞKİLER GÖREVLİSİ	27
ÇOCUK GELİŞİM ELEMANI	24
BÜRO MEMURU (GENEL)	23
YAŞLI BAKIMI MESLEK ELEMANI	18

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 137 farklı meslekte açık iş tespit edilmiştir. Yukarıdaki tabloda ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründen alınan açık işler içinde ilk 25 sırada bulunan meslekler belirtilmiştir. 372 kişilik açık işle ilk sırada Hemşire, 358 kişilik açık işle ikinci sırada Temizlik Görevlisi, 218 kişilik açık işle üçüncü sırada Diş Hekimi Yardımcısı meslekleri yer almıştır.

Tablo 8: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek

MESLEKLER	AÇIK İŞ SAYISI
RADYOLOJİ TEKNİSYENİ (RADYASYON ONKOLOJİSİ)	201
HEMŞİRE	162
DİŞ HEKİMİ	94
TIBBİ LABORATUVAR TEKNİKERİ	91
DİŞ HEKİMİ YARDIMCISI	77
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	74
TIBBİ SEKRETER	70
GÜZELLİK HİZMETLERİ ELEMANI/ESTETİSYEN	68
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ	55
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	32
HEKİM-PRATİSYEN	32
EBE	28
DİĞER UZMAN TIP DOKTORLARI	21
DİĞER ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİ	15
İŞİTME ENGELLİLER SINIF ÖĞRETMENİ	14
İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI (TEHLİKELİ SINIF-B)	13
İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMENİ	13
İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI (AZ TEHLİKELİ SINIF-C)	13
PSİKOLOG	11
İŞYERİ HEKİMİ	11

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe tespit edilen açık işlerin eğitim düzeylerine göre incelenmesi sonucu işverenler tarafından yükseköğretim mezunu talep edilen açık işler görülmektedir. Sektörde yükseköğretim mezunu için verilen 1.291 kişilik açık iş tespit edilmiştir. İşverenlerin meslek yüksekokulu, lisans ve lisans üstü seviyesinde işgücünü tercih ettikleri açık iş pozisyonları için ilk sırada aradıkları meslek ise 201 kişilik açık işle Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi) olmuştur. İkinci sırada 162 kişilik açık işle Hemşire, üçüncü sırada 94 kişilik açık işle Diş Hekimi yer almaktadır. Daha sonra ise Tıbbi Laboratuvar Teknikeri, Diş Hekimi Yardımcısı, Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim, Tıbbi Sekreter, Güzellik Hizmetleri Elemanı/Estetisyen ve Okul Öncesi Öğretmeni meslekleri izlemektedir.

Tablo 9: Yükseköğretim Seviyesinde Talep Edilen Açık İşlerde Mesleklere Göre Cinsiyet Tercihi

KADIN	ERKEK	CİNSİYET ÖNEMLİ DEĞİL
HEMŞİRE	MUHASEBECİ	RADYOLOJİ TEKNİSYENİ (RADYASYON ONKOLOJİSİ)
GÜZELLİK HİZMETLERİ ELEMANI/ESTETİSYEN	DİŞ HEKİMİ	TIBBİ LABORATUVAR TEKNİKERİ
DİŞ HEKİMİ	ODYOMETRİST	ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM
DİŞ HEKİMİ YARDIMCISI	ENGELLİ BAKIM ELEMANI	TIBBİ SEKRETER
EBE	ANESTEZİYOLOJİ VE REANİMASYON UZMANI	HEMŞİRE
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ	PARAMEDİKAL PRATİSYEN	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ
ÇOCUK GELİŞİM ELEMANI	İÇ HASTALIKLARI (DÂHİLİYE) UZMANI	HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI
ÖN MUHASEBECİ	BİYOMEDİKAL CİHAZ TEKNİKERİ	HEKİM-PRATİSYEN
PSİKOLOG	İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI (AZ TEHLİKELİ SINIF-C)	DİŞ HEKİMİ
SEKRETER	ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	DİĞER UZMAN TIP DOKTORLARI

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yükseköğretim mezunu işgücü talep edilen açık işler için cinsiyet tercihleri görülmektedir. Sadece kadın işgücü tercih edilen mesleklerde Hemşire, Güzellik Hizmetleri Elemanı/Estetisyen, Diş Hekimi, Diş Hekimi Yardımcısı, Ebe, Okul Öncesi Öğretmeni, Çocuk Gelişimi Uzmanı, Ön Muhasebeci, Psikolog ve Sekreter olduğu görülmektedir.

Erkek işgücü talep edilen açık iş pozisyonları için ise Muhasebeci, Diş Hekimi, Odyometrist, Engelli Bakım Elemanı, Anesteziyoloji Ve Reanimasyon Uzmanı, Paramedikal Pratisyen, İç Hastalıkları (Dahiliye) Uzmanı, Biyomedikal Cihaz Teknikeri, İş Güvenliği Uzmanı (Az Tehlikeli Sınıf-C) Ve Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim mesleklerinde talep olduğu görülmektedir.

Sektörde yükseköğretim mezunu talep edilen açık işlerde cinsiyetin önemli olmadığı meslekler ise Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi), Tıbbi Laboratuvar Teknikeri, Zihinsel Engelliler

Öğretmeni-Özel Eğitim, Tıbbi Sekreter, Hemşire, Okul Öncesi Öğretmeni, Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı, Hekim-Pratisyen, Diş Hekimi, Diğer Uzman Tıp Doktorları meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinde işverenlere son 1 yıl içinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektiklerini ve bunun nedenleri sorulmuştur. Bu araştırma ile ulaştığımız mevcut istihdam sayısı ve işyerlerindeki açık iş pozisyonları kadar istihdam etmek isteyip de çeşitli sebeplerle aradığı işgücünü bulamaması hususu da işgücü piyasası bilgisi için oldukça önemlidir. Bu bölümde İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe işverenlerin eleman temininde güçlük çekilen kişi sayıları meslek ayrıntısında incelenecektir.

Grafik 15: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

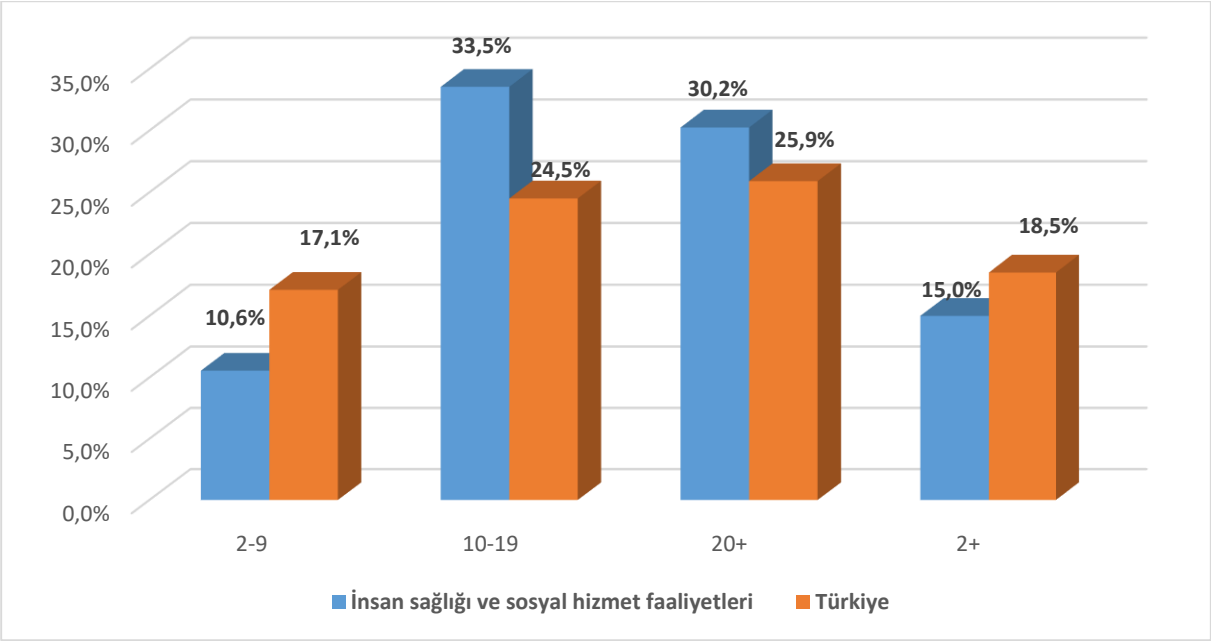

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe araştırma kapsamına giren toplam 18 bin 580 işyerinden 2 bin 786'sında son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bu oran yüzde 15 olup, 2-9 istihdamlı işyerlerinin yüzde 10,6'sı, 10-19 istihdamlı işyerlerinin yüzde 33,5'i ve 20+ istihdamlı işyerlerinin de yüzde 30,2'sinin eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir.

Sektörde eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı Türkiye geneline göre nispeten daha düşük oranda gerçekleşmiştir. İşyeri büyüklüklerine göre incelendiğinde ise 10-19 ve 20+

istihdamlı işyerleri için sektörün eleman temininde güçlük çekme oranı Türkiye genelinden yüksektir.

Tablo 10: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

MESLEK GRUPLARI	2-9	10-19	20+	2+
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	134	33	77	244
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	134	191	451	777
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	67	26	83	176
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	0	1	1
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	537	447	1.305	2.289
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	0	7	1	8
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	1.207	224	179	1.611
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	0	7	11	17
YÖNETİCİLER	0	7	2	9
Genel Toplam	2.079	941	2.111	5.130

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 2 bin 786 işyerinde 5 bin 130 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Toplam temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 41,1'i 20+ istihdamlı işyerlerinde bulunmaktadır ve temininde güçlük çekilen kişi sayısı 2 bin 111'dir. 2-9 istihdamlı işyerlerinde 2 bin 79 kişinin ve 10-19 istihdamlı işyerlerinde 941 kişinin temininde güçlük çekilmiştir.

Sektörde toplam tespit edilen temininde güçlük çekilen 5 bin 130 kişinin 3 bin 904'ü yani yüzde 44,6'sı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

MESLEKLER	2-9	10-19	20+	2+
DİŞ HEKİMİ YARDIMCISI	402	59	16	478
HEMŞİRE	201	53	197	451
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	0	125	253	378
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	0	73	254	328
RADYOLOJİ TEKNİSYENİ (RADYASYON ONKOLOJİSİ)	268	0	4	272
DİŞ HEKİMİ	134	26	25	186
DİĞER UZMAN TIP DOKTORLARI	67	33	79	179
AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI TEKNİKERİ	134	7	26	167
TIBBİ GÖRÜNTÜLEME TEKNİKERİ/RADYOLOJİ TEKNİKERİ	134	0	13	147
DİŞ HEKİMİ SEKRETERİ	134	7	3	144
HASTA KABUL-KAYIT GÖREVLİSİ	134	0	5	139
AŞÇI	67	26	10	104
EBE	0	0	102	102
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	0	20	73	93
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ	0	34	56	90
DİŞ PROTEZ TEKNİSYENİ	67	20	0	87
TIBBİ SEKRETER	67	0	14	81
FİZYOTERAPİST	0	28	48	77
GÜZELLİK HİZMETLERİ ELEMANI/ESTETİSYEN	67	0	3	70
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	67	0	1	68

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda sektördeki temininde güçlük çekilen kişiler ilk 20 meslek özelinde incelenmiştir. İlk sırada 478 kişinin temininde güçlük çekildiği Diş Hekimi Yardımcısı mesleği olduğu görülmektedir. Bu meslekteki temininde güçlük çekilen kişilerin, 2-9 istihdamlı işyerlerinden olduğu tespit edilmiştir. İkinci sırada en fazla eleman temininde güçlük çekilen mesleğin Hemşire mesleği olduğu görülmektedir ve bu meslekte temininde güçlük çekilen kişi sayısı 451'dir. Üçüncü sırada ise Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı mesleği yer almıştır.

Grafik 16: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

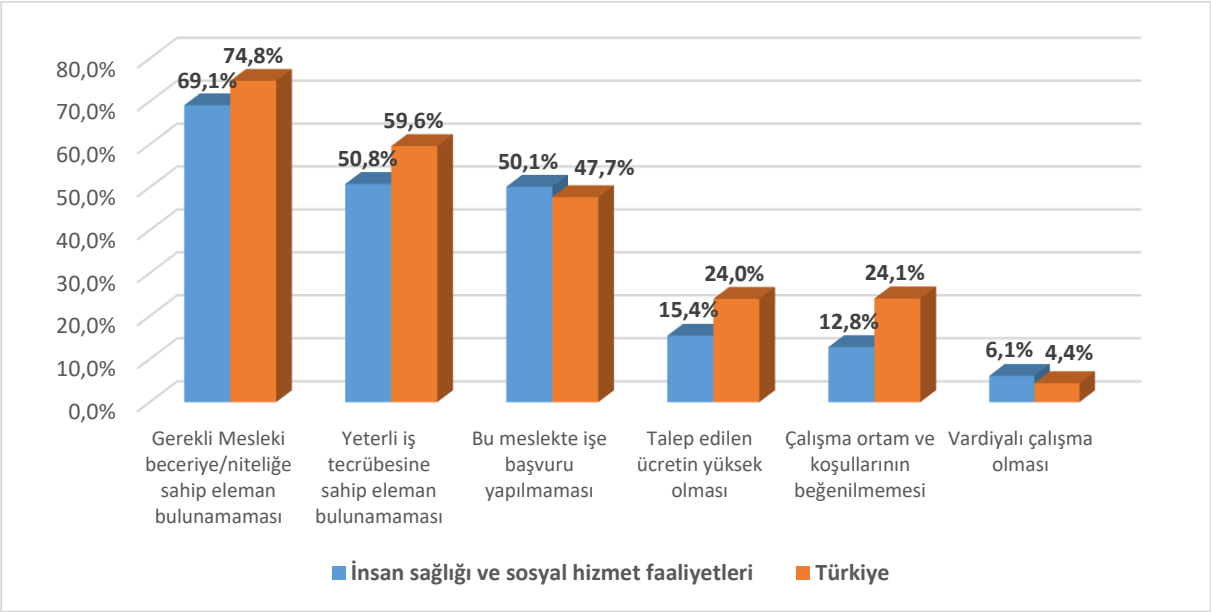

Kaynak: İPA 2017

İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 69,1'i Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni ile eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Daha sonra yüzde 50,8 oranında ise Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması nedeni, yüzde 50,1 ile Bu Meslekte Yeterli İşe Başvuru Yapılmaması nedenleri ön plana çıkmıştır. Sektörede, bu meslekte işe başvuru yapılmaması ile vardiyalı çalışma olması nedenleri ülke geneliyle kıyaslandığında daha yüksek orandadır.

Sektörde tespit edilen temininde güçlük çekilme nedenleri genel toplam üzerinden verildikten sonra aşağıdaki tabloda ise en fazla temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek özelinde değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Tablo 12: Mesleklere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/ niteliğe sahip eleman buluna-maması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman buluna-maması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenil-memesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
DİŞ HEKİMİ YARDIMCISI	50,8%	95,4%	77,1%	14,3%	4,9%	2,1%
HEMŞİRE	41,5%	41,2%	44,6%	9,4%	24,4%	3,4%
HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	56,5%	62,4%	31,1%	38,0%	29,5%	38,8%
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	63,5%	71,7%	30,9%	11,6%	21,6%	1,3%
RADYOLOJİ TEKNİSYENİ (RADYASYON ONKOLOJİSİ)	1,5%	98,9%	98,9%	0,0%	0,0%	0,0%
DİŞ HEKİMİ	57,1%	84,9%	47,2%	6,3%	5,2%	0,0%
DİĞER UZMAN TIP DOKTORLARI	44,2%	38,3%	71,7%	4,8%	5,3%	0,6%
AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI TEKNİKERİ	96,2%	92,4%	46,3%	4,1%	4,1%	4,1%
TIBBİ GÖRÜNTÜLEME TEKNİKERİ/RADYOLOJİ TEKNİKERİ	6,1%	97,3%	96,6%	91,1%	0,0%	0,0%
DİŞ HEKİMİ SEKRETERİ	6,9%	97,6%	53,5%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

En fazla temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde mesleki beceri, iş tecrübesi eksikliği ve bu mesleklerde işe başvuru yapılmaması göze çarpmaktadır. Vardiyalı Çalışma Olması sebebi ise Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı mesleğinde ön plana çıkmıştır. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden dolayı teminde güçlük çekilmesi ise özellikle Tıbbi Görüntüleme Teknikeri/Radyoloji Teknikeri mesleğinde kendisini göstermiştir. Talep edilen ücretin yüksek olmasından dolayı işverenler tarafından temininde güçlük çekilme nedeni olarak Hasta ve Yaşlı Bakım, Temizlik Görevlisi ve Hemşire mesleklerinde görülmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe işverenlerin 2018 yılı Nisan sonu itibariyle istihdamlarının ne yönde değişim gösterecekleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda işverenlerden bir yıl sonraki istihdam değişimlerini meslek düzeyinde tahmin etmeleri istenmiştir.

Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	2-9		10-19		20+		2+	
	Net İstihdam Değişimi	NİDO	Net İstihdam Değişimi	NİDO	Net İstihdam Değişimi	NİDO	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	335	4,3%	46	2,6%	341	1,1%	722	1,7%
Hizmet Ve Satış Elemanları	268	7,4%	185	7,7%	742	4,8%	1.195	5,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	67	1,5%	59	3,5%	257	1,4%	383	1,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0	0,0%	1	2,8%	1	2,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	1.543	7,7%	520	5,1%	2.326	2,8%	4.389	3,9%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	805	9,0%	105	3,0%	451	1,5%	1.361	3,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0	0,0%	13	2,3%	33	0,7%	47	0,7%
Yöneticiler	67	3,3%	20	2,6%	15	0,4%	102	1,7%
Genel Toplam	**3.085**	**6,4%**	**948**	**4,5%**	**4.166**	**2,2%**	**8.200**	**3,2%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörde 1 yıl sonra işverenlerin 8 bin 200 kişilik istihdam artışı bekledikleri tespit edilmiştir. Net istihdam değişim oranı ise yüzde 3,2 olup sektörde istihdamın, 2018 yılı Nisan sonunda

2017 yılı Nisan ayına göre yüzde 3,2 oranında artış göstereceği tahmin edilmektedir. Bu oran Türkiye ortalaması olan yüzde 6,4 değerinden daha düşüktür.

2-9 arası istihdamlı işyerlerinde 3 bin 85 kişilik net istihdam artışı, 10-19 istihdamlı işyerlerinde 948 kişilik ve 20+ istihdamlı işyerlerinde ise 4 bin 166 kişilik net istihdam artışı beklenmektedir.

Sektörde araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerleri için net istihdam artışının en yüksek oranda artış yaşanacağının tahmin edildiği meslek grubu yüzde 5,6 ile Hizmet ve Satış Elemanları olmuştur.

Tablo 14: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Hemşire	Ambulans Sürücüsü
Diş Hekimi	Tıp Asistanı
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	Diğer Teknisyen Ve Teknikerler
Çocuk Gelişim Elemanı	Türkçe Öğretmeni
Okul Öncesi Öğretmeni	Erken Çocukluk Eğitim Elemanı/ Öğretmen Yardımcısı
Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi)	İlköğretim Matematik Öğretmeni
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Sosyal Bilgiler Öğretmeni (İlköğretim)
Engelli Bakım Elemanı	Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim
Temizlik Görevlisi	İngilizce Öğretmeni
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Hastane Hizmetlisi

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki tabloda ise işyeri büyüklüklerine göre net istihdam artışının ve azalışının beklendiği meslekler verilmiştir. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinden 2018 yılı Nisan sonunda istihdam artışının beklendiği meslekler; Hemşire, Diş Hekimi, Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı, Çocuk Gelişim Elemanı ve Okul Öncesi Öğretmeni olarak tahmin edilmiştir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise Ambulans Sürücüsü, Tıp Asistanı, Diğer Teknisyen Ve Teknikerler, Türkçe Öğretmeni ve Erken Çocukluk Eğitim Elemanı/ Öğretmen Yardımcısı olarak beklenmektedir.
2-9 istihdamlı işyerleri için net istihdam artışının beklendiği meslekler; Diş Hekimi ve Hemşire; 10-19 istihdamlı işyerleri için Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı ve Hemşire; 20+ istihdamlı işyerleri için de Hemşire ve Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı mesleklerinin olması beklenmektedir.

Net istihdam azalışı beklenen meslekler için ise 2-9 istihdamlı işyerleri için böyle bir beklenti bulunmamakta; 10-19 istihdamlı işyerleri için Radyoloji Teknisyeni-Radyo-diagnostik ve 20+ istihdamlı işyerleri için Birinci Basamak Tedavi Hizmeti Veren Paramedik'tir.

İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinde işverenlerin yüzde 14,1'i istihdamlarının artacağı yönde tahminlerini belirtmişlerdir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,5 olarak gerçekleşmiştir. İstihdam azalışı yönde tahmini olan işverenler ise toplam işverenlerin yüzde 1,4'ünü oluşturmaktadır. Yüzde 29,3'ünün ise fikri bulunmamakta ve yüzde 55,2'sinin de istihdamlarının değişmeyeceği yönünde öngörüsü bulunmaktadır.

SONUÇ

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü raporu, 3 Nisan-5 Mayıs 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2017 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarından derlenerek yazılmıştır.Bu rapor sektörün mevcut durumunu, istihdam yapısını, ihtiyaçlarını ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine yönelik bilgiler vermektedir.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü kapsamında 2 bin 347 işyeri ile yüz yüze görüşülerek 18 bin 580 işyeri için veri derlenmiştir. Sektöre ait işyerlerinde 164 bin 295'i kadın, 91 bin 987'sı erkek olmak üzere toplam 256 bin 283 kişi çalışmaktadır.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren 18 bin 580 işyerinin yüzde 78,7'si 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 10-19 istihdamlı işyerlerinin oranı yüzde 7,5 ve 20+ istihdamlı işyerlerinin toplam içindeki oranı ise yüzde 13,8'dir.

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin bölgesel dağılımında en çok işyerinin İstanbul bölgesinde olduğu görülmektedir. İstanbul' da İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren firma sayısı 5 bin 311'dir.

Sektördeki 2+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 70,1'i 15 yaşından küçüktür. 0-4 yaş aralığında bulunan işyerlerinin oranı yüzde 23,1 olup; 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerlerinin oranı ise yüzde 26,7'dir. İşyerlerinin sadece yüzde 11,4'ü 25 yıl ve üzeri bir zamandır faaliyette bulunmaktadır.

Sektördeki işyerlerinde kısmi zamanlı çalışma yapılan işyerlerinin oranı yüzde 13,4 olarak tespit edilmiştir. 2-9 istihdamlı işyerleri için bu oran yüzde 8,3 iken, 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 25,4 ve 20+ istihdamlı işyerleri için ise yüzde 36 olarak gerçekleşmiştir.

Sektördeki araştırma kapsamında bulunan tüm işyerleri içinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin oranı yüzde 29,2'dir. İşyerleri, yüzde 63,1 oranı ile en fazla İşbaşı eğitim Programları (İEP) hizmetinden yararlanmışken, yüzde 62,9 oranında Eleman Talebi hizmetinden ve yüzde 47,5 oranında Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden yararlandıkları ön plana çıkmıştır.

Sektörde İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 64,2'si İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadığını belirtmişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden haberdar olmayan ve bu

sebeple hizmetlerden yararlanmadığını belirten işverenler ise toplam hizmetlerden yararlanmayan işyerlerinin yüzde 23'ünü oluşturmaktadır. İŞKUR haricinde diğer kaynakları kullanması sebebiyle Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerlerinin oranı ise yüzde 9,1'dir.

Sektörde en fazla istihdam edilen meslek grubu Profesyonel Meslek Mensupları grubudur. İkinci sırada Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, üçüncü sırada ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar grubu, en çok çalışan meslek gruplarıdır.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde Hemşire, Temizlik Görevlisi, Sekreter meslekleri ilk üç sırada bulunan en çok çalışılan mesleklerdir.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 18 bin 580 işyerinden 1.392'sinde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, 1.392 işyerinden toplam 3 bin 283 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır. Sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 7,5'ine tekabül etmektedir. İşyeri büyüklüklerine göre değerlendirildiğinde ise 2-9 arası istihdamlı işyerlerindeki tüm işyerlerinin yüzde 5'inde açık iş bulunmakta iken; 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde bu oran yüzde 14,7'ye yükselmektedir. 20+ istihdamlı işyerlerinin ise yüzde 17,6'sının açık işi bulunmaktadır.

Sektörün Türkiye genelindeki açık iş oranı yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir. Açık iş oranının en yüksek olduğu bölge ise Balıkesir, Çanakkale bölgesi olup açık iş oranı yüzde 5,1'dir. Açık işlerin yüzde 49,2'sinde kadın ya da erkek anlamında özel bir tercihte bulunulmazken yüzde 47,3'ünde sadece kadın işgücü, yüzde 3,5'inde ise sadece erkek işgücü tercihinde bulunulmuştur.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 25'inde Genel Lise mezunu talep edilmiştir. Genel Lise mezununu yüzde 22,3 ile Meslek Yüksekokulu mezunu takip ederken Meslek Lisesi yüzde 18,3 ile üçüncü sırada yer almıştır.

Sektörde tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve üçüncü sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik bulunmaktadır.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründen alınan açık işlerde işverenlerin yüzde 59,7'sinin İnternet-Sosyal Medya vasıtasını kullandıkları görülmektedir. Yine bu arama

kanalına yakın olarak yüzde 47,5 oranıyla Gazete-İlan vb. kullanılmıştır. Üçüncü sırada yüzde 40,6 ile İŞKUR bulunmaktadır.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründen alınan açık işler içinde ilk sırada Hemşire, ikinci sırada Temizlik Görevlisi ve üçüncü sırada Diş Hekimi Yardımcısı meslekleri yer almıştır.

İşverenlerin meslek yüksekokulu, lisans ve lisans üstü seviyesinde işgücünü tercih ettikleri açık iş pozisyonları için ise ilk sırada Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi), ikinci sırada Hemşire, üçüncü sırada Diş Hekimi yer almaktadır.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe araştırma kapsamına giren toplam 18 bin 580 işyerinden 2 bin 786'sında son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bu oran yüzde 15 olup, 2-9 istihdamlı işyerlerinin yüzde 10,6'sı, 10-19 istihdamlı işyerlerinin yüzde 33,5'i ve 20+ istihdamlı işyerlerinin de yüzde 30,2'sinin eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 2 bin 786 işyerinde 5 bin 130 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Söz konusu temininde güçlük çekilen kişilerin ilk sırada Diş Hekimi Yardımcısı mesleğinde ikinci sırada Hemşire ve üçüncü sırada ise Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı mesleğinde yer aldıkları anlaşılmıştır. Söz konusu mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde ilk başta Gerekli mesleki beceri ve iş tecrübesi eksikliği daha sonra ise Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni en çok belirtilen neden olarak göze çarpmaktadır.

Sektörde 1 yıl sonra işverenlerin 8 bin 200 kişilik istihdam artışı bekledikleri tespit edilmiştir. Net istihdam değişim oranı ise yüzde 3,2 olup sektörde istihdamın, 2018 yılı Nisan sonunda 2017 yılı Nisan ayına göre yüzde 3,2 oranında artış göstereceği tahmin edilmektedir.

Sektörde araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerleri için net istihdam artışının en yüksek oranda artacağının tahmin edildiği meslek grubu yüzde 5,6 ile Hizmet ve Satış Elemanları olmuştur.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerinden 2018 yılı Nisan sonunda en fazla istihdam artışının beklendiği meslekler; Hemşire, Diş Hekimi, Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı, Çocuk Gelişim Elemanı ve Okul Öncesi

Öğretmeni olarak tahmin edilmiştir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise Ambulans Sürücüsü, Tıp Asistanı, Erken Çocukluk Eğitim Elemanı/Öğretmen Yardımcısı, Türkçe Öğretmeni İle Diğer Teknisyen ve Teknikerler olarak beklenmektedir.